

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiție

ÎNCHEIERE

03 decembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecători:

Tamara Chișca-Doneva, Ion Druță,
Valentina Clevadî, Iuliana Oprea

examinînd cererea de revizuire înaintată de Neiculova Natalia, în pricina civilă intentată la cererea de chemare în judecată a lui Neiculova Natalia împotriva ÎS „Camera Înregistrării de Stat” privind anularea hotărîrii cu privire la reducerea funcției de Registrator în Oficiul Teritorial Cahul al Camerei înregistrării de Stat, anularea ordinului nr. 40-p din 12.02.2013 cu privire la preavizarea în legătură cu reducerea statelor de personal și componența numerică, anularea ordinului nr. 99-p din 10.04.2013 cu privire la concediere, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru perioada lipsei forțate de la serviciu, încasarea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 29 octombrie 2014,

C O N S T A T Ă :

La 29.03.2013, Neiculova Natalia, a investit Judecătoria Centru, mun. Chișinău cu examinarea unei cereri de chemare în judecată împotriva Întreprinderii de Stat „Camera Înregistrării de Stat”, solicitînd anularea ordinului nr. 99-p din 10.04.2013 cu privire la concediere, anularea hotărîrii privind reducerea funcției de Registrator în Oficiul teritorial Cahul al CÎS, expusă în procesul-verbal nr. 1 din 09 ianuarie 2013 al Consiliului de administrație al ÎS “Camera Înregistrării de Stat”, anularea ordinul nr. 40-p din 12,02.2013 cu privire la preavizarea în legătură cu reducerea statelor de personal și componența numerică; încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii înaintate, reclamanta a indicat că, că a fost angajată în calitate de Registrator de stat al oficiului teritorial Taraclia al Camerei Înregistrării de Stat în anul 1998, iar în anul 2003 a fost transferată în funcția de Registrator al oficiului teritorial Cahul, al Camerei Înregistrării de Stat.

Ulterior, prin Ordinul nr. 40-p din 12.02.2013, cu privire la preavizarea în legătură cu reducerea statelor de personal și componența numerică, reclamanta a fost preavizată referitor la reducerea funcției deținute de către aceasta.

Indică reclamanta că, anterior prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 20.12.2012, s-a admis cererea privind restabilirea acesteia în funcție, fiind anulate actele de eliberare din funcția deținută, cu încasarea salariului pentru absență forțată de la muncă, a prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

Menționează reclamanta, că prin procesul-verbal nr. 1 din 09 ianuarie 2013 al Consiliului de administrație al ÎS “Camera Înregistrării de Stat”, s-a decis a reduce funcția de Registrator în Oficiul teritorial Cahul al Întreprinderii de Stat “Camera Înregistrării de Stat”, ca temei a fost invocat faptul, că începând cu 2008 s-a redus volumul de lucru per unitate, astfel fiind necesară și inevitabilă optimizarea statelor de personal ale Camerei înregistrării de Stat.

În final, prin ordinul nr. 99-p din 10.04.2013, Neiculova Natalia a fost concediată din funcția deținută.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 13 noiembrie 2013, acțiunea înaintată de către Neiculova Natalia a fost respinsă integral, ca fiind neîntemeiată.

Invocînd ilegalitatea hotărîrii instanței de fond, la data de 14 noiembrie 2013, Neiculova Natalia a declarat apel împotriva hotărîrii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 13 noiembrie 2013, și a solicitat instanței de apel admiterea apelului, casarea integrală a hotărîrii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 13 noiembrie 2013, și emiterea unei noi hotărîri prin care să fie admise integral cerințele formulate de către Neiculova Natalia în prima instanță.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 22 aprilie 2014 a fost admis apelul declarat de către Neiculova Natalia, s-a casat hotărîrea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 13 noiembrie 2013 și s-a admis integral acțiunea.

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a conchis că motivele invocate de apelant și-au găsit reflectare de fapt în probele acumulate la materialele dosarului, argumentele formulate în cererea de apel sunt întemeiate.

Totodată, instanța de apel a indicat că, prima instanță a elucidat pe deplin circumstanțele de fapt ale speței deduse judecătii, iar o verificare suplimentară nu este necesară, însă a aplicat eronat normele de drept material și a adoptat o hotărîre neîntemeiată.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la data de 19.06.2014, ÎS „Camera Înregistrării de Stat” a declarat recurs prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei Curții de Apel Chișinău din 22.04.2014 cu menținerea hotărîrii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 13 noiembrie 2013.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 29 octombrie 2014 a fost admis recursul declarat de ÎS „Camera Înregistrării de Stat”. S-a casat decizia Curții de Apel Chișinău din 22 aprilie 2014 și s-a menținut hotărîrea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 13 noiembrie 2013. S-a dispus întoarcerea executării titlului executoriu nr. 270/2014 emis de către Judecătoria Centru, mun. Chișinău, prin restituirea către ÎS „Camera Înregistrării de Stat” din contul lui Neiculova Natalia a mijloacelor bănești în sumă de 110137, 79 lei, precum și cheltuielile de executare în sumă de 150 lei.

La 06.11.2014, Neiculova Natalia a înaintat cerere de revizuire a deciziei Curții Supreme de Justiție din 29 octombrie 2014, solicitând admiterea acesteia, casarea deciziei revizuite și reexaminarea, de altă dată, de judecată a cererii de recurs depusă de ÎS „Camera Înregistrării de Stat”.

În motivarea cererii de revizuire, revizuenta a invocat argumentele de fapt și de drept expuse în cererea de apel și în referințele înaintate de către aceasta la recursul depus de ÎS „Camera Înregistrării de Stat” împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 22.04.2014, examinat anterior, menționând totodată, că Curtea Supremă de Justiție a emis pe litigii similare, soluții diferite.

Examinând motivele invocate de revizuentă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit ajunge la concluzia că cererea de revizuire urmează să fie respinsă ca inadmisibilă, pornind de la următoarele.

În conformitate cu lit. a) alin. (1) art. 453 CPC al RM, după ce examinează cererea de revizuire, instanța poate emite încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Revizuirea este posibilă doar în cazurile în care sunt invocate și sunt probate circumstanțe, fapte ori evenimente, prevăzute de lege ca temeiuri, care sunt esențiale pentru relațiile în litigiu și de natură să influențeze soluția adoptată.

Drept temeiuri pentru revizuirea unei hotărâri irevocabile, de către legislator sunt definite cele conținute în art. 449 CPC și ele sunt indicate exhaustiv.

Pornind de la aceste cerințe, Colegiul relevă că revizuirea unei hotărâri date de către instanță este posibilă doar în cazul în care solicitantul, după devenirea irevocabilă a hotărârii, intră în posesia unui temei din cele prevăzute de art. 449 CPC. În același timp, acest temei trebuie să vizeze situația de fapt, care a fost obiectul examinării în instanța de fond, dat fiind că instanța de recurs verifică corectitudinea aplicării și interpretării de către prima instanță a normelor de drept material și procesual, în limitele materialelor din dosar și în limitele recursului declarat. Or, nu poate fi revizuită o hotărâre care elucidează o anumită situație de fapt, asupra căreia s-a pronunțat instanța de fond, prin prisma unui temei care caracterizează o altă situație.

Din textul cererii de revizuire, înaintate la 06.11.2014, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit constată că revizuenta solicită revizuirea deciziei Curții Supreme de Justiție din 29 octombrie 2014, invocând ca norma art. 449 lit. b) CPC, dar nu invocă ca circumstanțe nici un temei de revizuire reglementat de art. 449 CPC.

Respectiv, revizuenta se limitează la expunerea cronologică a anumitor acțiuni ale instanțelor, legate de examinarea cazului, totodată, invocând soluționarea diferită de către CSJ a unor litigii similare celui în care revizuenta este parte reclamantă. Respectiv, revizuenta prezintă descrierea unui caz, care în accepțiunea sa, este similar, dar are o soluție irevocabilă diferită decât cea dată prin decizia revizuită. Aspect, apreciat critic de Colegiul, deoarece cazul menționat ca similar, prezintă alte condiții și circumstanțe diferite, mai mult, nu reprezintă o circumstanță sau faptă esențială a pricinii, care devenind cunoscută, ar fi percepută ca temei de revizuire.

Astfel, potrivit art. 449 lit. b) CPC, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins

toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Colegiul reține că, pentru a redeschide procesul este necesar să fie invocate temeiurile prevăzute de art. 449 CPC, și prezentate circumstanțele sau faptele, existente obiectiv pentru declararea revizuirii, confirmate în fața instanței prin prezentarea unor probe concludente.

Prevederile art. 449 lit. b) CPC, vorbește despre circumstanțe (fapte) necunoscute anterior petiționarului, dar întrucât examinarea fondului cauzei prezumă că instanța a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, este evident că o condiție esențială pentru admiterea revizuirii este că și instanței nu i-au fost și nu au putut fi cunoscute aceste circumstanțe (fapte). Pentru acest motiv de revizuire esențial este ca revizuiantul să probeze că nu a știut anterior pronunțării hotărârii a cărei revizuire se cere despre aceste circumstanțe sau fapte și că nu a avut posibilitatea de a le cunoaște, în caz contrar ele nu pot servi ca temei de revizuire. Mai mult, revizuiantul trebuie să demonstreze că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Astfel, ca o condiție esențială de redeschidere a procesului pe acest temei este ca circumstanțele (faptele) să fi existat obiectiv pînă la data pronunțării hotărârii, ele urmînd a fi diferențiate de faptele noi apărute după pronunțarea hotărârii. Faptele noi apărute după darea hotărârii pot servi temei de adresare cu o nouă acțiune în judecată, dar nu ca temei de revizuire.

Circumstanțele sau faptele prezentate ca temei de revizuire trebuie să influențeze esențial soluția dată inițial de instanță, în sensul că nu orice circumstanțe sau fapte necunoscute anterior pot servi temei de revizuire, ci doar atunci cînd sînt determinante pentru judecarea justă a cauzei, or aceste noi circumstanțe conduc după sine la apariția, modificarea sau încetarea raporturilor juridice dintre părțile în litigiu și deci sunt determinante pentru judecarea justă a cauzei.

La caz, Colegiul conchide că revizuenta nu a probat nici într-un fel prezența vreunui temei de revizuire.

În speță, afirmațiile revizuientei Neiculova Natalia expuse în cererea de revizuire, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 449 CPC.

Astfel, Colegiul constată că revizuenta nu a prezentat alte înscrisuri care să corespundă caracteristicilor cerute de norma de drept indicată.

În consecință, sub aspectul analizat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ conchide că circumstanțele invocate de revizuentă drept temei de revizuire, nu se încadrează în cele exhaustiv prevăzute la art. 449 CPC.

Prin cererea – obiectul prezentei ședințe, revizuenta nu a prezentat nici unul din temeiurile conținute în norma indicată.

Colegiul reiterează că, posibilitatea reinițierii procesului de judecată urmează să fie examinată în lumina Preambulului Convenției, care declară preeminența dreptului o parte a moștenirii comune a Statelor Contractante. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, printre altele, ca atunci cînd instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (*Brumărescu v. Romania, Roșca v. Moldova*).

Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului *res judicata* (ibid., § 62), adică principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești. Acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii, doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (*Roșca v. Moldova*, citată mai sus, § 25, *Popov nr. 2 vs. Moldova*). Din considerentele menționate Colegiul consideră că prezenta cerere de revizuire nu poate fi admisă.

Astfel, Colegiul conchide că cererea de revizuire urmează a fi respinsă ca inadmisibilă, or retractarea neîntemeiată a unei hotărâri judecătorești irevocabile produce efecte grave pentru părți, întrucât se încalcă principiul stabilității raporturilor juridice, fiindcă unul dintre elementele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul stabilității raporturilor juridice, care înseamnă, între altele, că soluția definitivă a oricărui litigiu nu trebuie rediscutată fără motive legale. De aceea, legea (art. 449 CPC) admite revizuirea numai în cazuri strict determinate.

În baza celor expuse și în conformitate cu art. 449, 451-453 din Codul de procedură civilă al RM, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DISPUNE:

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire declarată de Neiculova Natalia împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 29 octombrie 2014, în pricina civilă la acțiunea lui Neiculova Natalia împotriva ÎS „Camera Înregistrării de Stat” privind anularea hotărârii cu privire la reducerea funcției de Registrator în Oficiul Teritorial Cahul al Camerei înregistrării de Stat, anularea ordinului nr. 40-p din 12.02.2013 cu privire la preavizarea în legătură cu reducerea statelor de personal și componența numerică, anularea ordinului nr. 99-p din 10.04.2013 cu privire la concediere, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru perioada lipsei forțate de la serviciu, încasarea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Ion Druță

Valentina Clevadi

Iuliana Oprea